

NOTÍCIES

Fi del projecte de recerca i transferència de coneixement «Realitat museística i diàleg euroregional» de l'Euroregió Pirineus Mediterrània (codi APC-2019-07)

Universitat
de les Illes Balears

Simposi

«Realitat museística i diàleg euroregional».
Estat actual i perspectives de futur

18 de novembre (de les 16 a les 20 hores)
i 19 de novembre (de les 10 a les 14 hores
i de les 16 a les 20 hores) al Museu
de Mallorca (Palma).

20 de novembre (de les 10 a les 14 hores)
a Can Balaguer (Palma).

Inscripcions: museueuroregio.uib.cat
#conferència

Gratuit

Seminari emmarcat en el projecte «Realitat museística i diàleg euroregional» (APC-2019-07) de l'Euroregió Pirineus Mediterrània.

Des de finals de l'any 2019 i fins al desembre de 2021, s'ha desenvolupat el projecte «Realitat museística i diàleg euroregional». El projecte ha estat integrat per tot un conjunt de professores i professors universitaris i per personal investigador pertanyent a les quatre universitats i institucions que varen formar el nucli principal de la candidatura presentada l'any 2019 a la convocatòria pública i competitiva anual de Cultura oferta des de l'entitat de l'Euroregió Pirineus Mediterrània.

Aquestes institucions varen ser la Universitat de les Illes Balears, que va exercir de coordinadora i representant del territori de les Illes Balears, així com la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona (Catalunya), la Universitat de Perpinyà Via Domícia (Occitània) i l'Ateneu Barcelonès (Catalunya). A més, al llarg d'aquests dos anys, el projecte ha comptat amb la participació de responsables i el suport de la Direcció Insular de Turisme i del Departament de Turisme i Esports del Consell de Mallorca i de l'Ajuntament de Palma, així com col·laboracions puntuals de personal directiu, per exemple, pertanyent al Consell Nacional de la Cultura i de les Arts de Catalunya (CoNCA) o al Museu d'Histò-

ria de la Ciutat de Barcelona (MUHBA).

A l'hora de configurar l'estructura del projecte, un dels elements que va funcionar des del començament –amb l'afany d'afavorir al màxim tant la transferència de coneixement com la consulta i l'accés a informació, materials, etc.– va ser la posada en marxa de la pàgina web <museusieuroregio.uib.cat>, allotjada a l'entorn de la Universitat de les Illes Balears sota un domini institucional i que continua oberta i activa en l'actualitat.

L'estructura de la pàgina web va intentar oferir des d'un primer moment tot un seguit de blocs dividits per categories (presentació, membres, activitats, materials, publicacions i recursos i contacte) en els quals tota la informació sempre ha estat de consulta i descàrrega lliure, per ampliar la seva interconnexió social i expansió més enllà del món universitari. Els encarregats de la gestió de la pàgina web varen ser Elena Gili Sampol i Xavier Jiménez González, de la Universitat de les Illes Balears i membres del projecte des dels inicis.

A més del canal ofert des de la pàgina web com a punt de referència, igualment s'han publicat diversos textos de seguiment que han informat al llarg d'aquests dos anys de l'evolució del projecte, com la secció «Campus Obert», publicada cada dimarts durant el curs acadèmic al diari *Última Hora*. Conjuntament amb aquests articles, que han contribuït a visibilitzar-lo, al número 3 de la revista *Mayurqa* (any 2021) també es va publicar un primer text que mostrava el desenvolupament dels primers passos del projecte.

Pel que fa a les trobades en forma de jornades, seminaris o simposis, des del mes de gener de 2020 fins a l'actualitat, a més de les tasques individuals i el treball de petits grups, es varen organitzar un total de vuit trobades, que a continuació comentem breument:

Any 2020:

1. El 10 i l'11 de gener de 2020, a la ciutat de Maó, vàrem organitzar unes jornades entorn de la cultura i el patrimoni de Menorca. Es va tractar d'una sessió monogràfica del Museu de Menorca, una anàlisi de la memòria dels segles XVIII, XIX i XX a través de Can Oliver, centrada en la pintura, l'arquitectura i la societat, i una visita guiada a la Mola.

A partir d'aquest moment, i per imperatius legals relacionats amb la pandèmia provocada per la covid des del mes de març de 2020, el programa presentat a la convocatòria de l'Euroregió Pirineus Mediterrània i que consistia, fonamentalment, en un intercanvi cultural basat en trobades tant a Barcelona com a Palma, Tarragona i Perpinyà, es va veure afectat pels condicionants de salut pública. Aquest nou escenari va obligar a reconfigurar i reorientar l'element de contacte i presencialitat.

2. Els dies 5 i 6 de novembre de 2020 vàrem organitzar en un format mixt (presencial i en línia) la sessió «Museus d'història de les ciutats i d'etnologia. Museus i educació», que va comptar amb una amplíssima participació de membres de l'equip de recerca i col·laboracions externes.

Any 2021:

3. El 28 i el 29 de gener de 2021 vàrem organitzar el seminari en línia «Art contemporani i patrimoni filmic als museus de l'Euroregió». La jornada va comptar amb intervencions dels responsables dels museus de referència d'aquests camps de Palma, Perpinyà, Cotlliure, Eivissa i Menorca.

4. El 15 d'abril de 2021 vàrem organitzar un seminari monogràfic en línia entorn del «Patrimoni cultural i desenvolupament local a les terres de l'Ebre». La jornada va oferir debats i reflexions sobre temes com els paisatges de memòria, el patrimoni cultural immaterial i un recorregut històric pel desenvolupament rural de les terres de l'Ebre dels darrers quinze anys.

5. El 29 i el 30 d'abril de 2021 vàrem organitzar el seminari en línia «Museística i turisme. Perspectives de futur», que tornava a recuperar un vessant més transversal després dels dos anteriors, centrats en temàtiques més específiques.

6. El 4 de maig de 2021 es va desenvolupar el seminari en línia titulat «Nous reptes de gestió arqueològica per a museus i institucions». La jornada va analitzar temes vinculats a la realitat arqueològica que mostraren la realitat de temàtiques com el tractament dels materials, la virtualització

dels museus o el paper i la gestió de l'Administració.

7. El 17 i el 18 d'agost, en format mixt (presencial i en línia), vàrem participar en el si de la Universitat Catalana d'Estiu 2021, a Prada de Conflent, amb la jornada «Projecte «Realitat museística i diàleg euroregional»: Els museus d'història i de la memòria històrica», integrant el projecte a una trobada cultural de gran rellevància històrica al territori de l'Euroregió.

8. Els dies 18, 19 i 20 de novembre, en format presencial, va tenir lloc a Palma el simposi final del projecte, amb el títol Realitat Museística i Diàleg Euroregional: Estat actual i perspectives de futur, que va significar la cloenda del simposi i el primer amb un 100% de presencialitat des del mes de gener de 2020.

Durant els tres dies, acollits pel Museu de Mallorca i Can Balaguer, diferents especialistes varen compartir bones pràctiques, experiències i els reptes de futur al voltant del món dels museus del territori de l'Euroregió Pirineus Mediterrània. Les línies d'anàlisi presentades, a tall de cloenda i reflexió, es varen dividir en tres grans blocs. El primer, els «projectes museístics», en què es varen presentar iniciatives com el museu del Parc Arqueològic del Puig de sa Morisca (Calvià, Mallorca), el Museu Marítim de Mallorca i l'Ecomuseu Marítim del Club Nàutic de Cala Gamba (Palma). D'altra banda, representants de museus consolidats compartiren les seves experiències, problemàtiques i els resultats d'algunes de les seves activitats, com el Museu del Calçat i de la Indústria d'Inca, el Museu de Mallorca, el Museu d'Art Sacre i el Museu d'Història de la Ciutat de Palma.

El segon gran bloc va analitzar per àrees temàtiques l'estat dels museus de l'Euroregió i es varen treballar les distintes realitats entorn de centres especialitzats dedicats a l'esport, les ciències i els espais naturals, la música, la història, la religió, l'art contemporani, el patrimoni cinematogràfic o les cases o possessions museïtzades.

La tercera i darrera línia va aportar reflexions i paradigmes teòrics. Es varen obrir debats entorn del paper dels museus en el desenvolupament de la societat, sobre els museus en l'entorn urbà, sobre els museus i la memòria democràtica i la memòria incòmoda o el seu rol en el turisme i les polítiques culturals de les administracions, entre d'altres.

Conjuntament a la discussió i els debats teòrics presentats, es varen organitzar tres visites guiades, una a cada centre acollidor del simposi, el Museu de Mallorca i Can Balaguer, i una altra a l'exposició temporal *Viatge i paisatge de Llatinoamèrica a Mallorca*, també a Can Balaguer.

Amb aquest simposi, que pretenia resumir i difondre els resultats de la recerca duta a terme des del mes de desembre de 2019, va concloure el projecte «Realitat museística i diàleg euroregional» després de quasi dos anys d'investigació, contactes i intercanvis tant pràctics com teòrics.

Abans d'acabar, voldríem puntualitzar que tots aquests seminaris i simposis s'han ofert sempre de manera gratuïta, i qualsevol persona interessada en el món de la museística s'hi ha pogut inscriure i seguir-los depenent del model (presencial i en línia) i les circumstàncies de cada moment. A més, a la pàgina web esmentada anteriorment s'han publicat la majoria de les presentacions utilitzades en les diferents trobades, així com els textos apareguts a la secció de «Campus Obert» que comentàvem al començament de l'article, i més informació relacionada amb l'àrea d'estudi principal (la interconnexió entre els museus de l'Euroregió Pirineus Mediterrània).

Per concloure, cal apuntar que en el moment actual, a final de l'any 2021, es troben en preparació diverses publicacions en què es posaran de manifest les investigacions realitzades. A més, us convidem a visitar la pàgina web oficial del projecte, que continuarà operativa i que servirà com a punt de trobada i d'enllaç dels resultats futurs produïts des del projecte «Realitat museística i diàleg euroregional».

Xavier Jiménez González
Francesca Lladó Pol
Sebastià Serra Busquets
Universitat de les Illes Balears